

Besparingar tolereras inte

Central förhandling om 1995års budget på Tallbacken

NORDMALING (VK)

Det besparingskrav som socialnämnden i Nordmaling lagt fram har fått de anställda på servicehuset Tallbacken att sparka bakut och sätta klackarna i backen.

MBL-förhandlingen om 1995 års budget har strandat och personalen har begärt hjälp från centralt håll.

gifter som i dag. Det innebär otvivelaktigt en ökad arbetsbelastning eftersom förvaltningen inte har för avsikt att minska på antalet vårdplatser.

Förhandlingarna parterna emellan har inte kunnat leda fram till något gemensamt förslag. Förvaltning och personalorganisationerna, SHSTF respektive Skaf, står för långt ifrån varandra. Närmast väntar de centrala förhand-

lingar som enligt planerna ska inledas i början av november.

• Omfördelning

För 1994 pekar socialförvaltningens verksamhet på ett underskott i bokslutet med cirka 3,2 miljoner kr. I budgeten för 1995 behöver den dessutom omfördela öronmärkta pengar för flyktingverksamheten på 2,4 miljoner kr till äldreomsorgen. Annars krävs

ytterligare besparingar i storleksordningen 10 tjänster.

– 1995 kommer att bli ett mellanår där kompromisser kan bli tillfälliga lösningar. Inför 1996 är ändå min förhoppning att vi ska kunna presentera en ny organisationsplan för hela socialförvaltningen. Det är absolut nödvändigt, säger Erling Lindgren i en kommentar.

– Som ett exempel på behov

kan nämnas att äldreomsorgen inte följt utvecklingen. I stället för att införa förändringar i organisationen som skapar nya inriktningar har lösningen varit tillfälliga besparingar genom minskning av personalstyrkan. Det fungerar inte i ett längre perspektiv.

OWE FREDRIKSSON

I väntan på högre skatt

NORDMALING (VK)

100 kr mer i månaden per förvärvsarbetsare kommer en skattehöjning på 0,75 kr att kosta för nordmalingsborna.

Något förslag om skattehöjning har ännu inte rests i kommunstyrelsen men på kansliet går man i väntans tider på socialdemokraterna. Går förslaget i genom får Nordmaling högre skattsats än Umeå.

Kommunstyrelsens planeringsutskott (plu) har inte slutgiltigt kunnat sätta sig ner och lägga fast budgetförslaget för 1995. Främsta skälet är att socialnämnden inte

fått igenom sitt förslag till nämndsbudget på grund av att personalen krävt centrala förhandlingar. I avvaktan på socialnämndens förslag har plu beslutat att skjuta fram budgeten till decemberfullmäktige. Normalt brukar kommunen annars fastställa sin budget redan i november.

• Knappt 5 miljoner

Däremot räknar politikerna med att redan vid månadsskiftet oktober/november kunna presentera ett särskilt förslag till nästa års skatt. Tidigare under valrörelsen har socialdemokraterna i kommunen förklarat sig intresserad av en höjning med 0,75 kr, från 31,80 till 32,55 per tjänad 100-lapp.

– En höjning av kommunskatten i den storleksordningen innebär ett tillskott på cirka 4,8 miljoner kr, konstaterar kanslichef Gösta Jonsson.

Nordmalings kommun har i runda tal 6 350 personer i åldern 16 år och äldre. Uppskattningsvis har cirka 4 000 av dessa inkomst av tjänst i någon form. Det är bland dessa som skattehöjningen tas ut och i genomsnitt kommer det för dem att kosta cirka 100 kr mer per månad (1 200 kr per år) att bo i Nordmaling.

• Avslag

En eventuell skattehöjning kommer också att innebära att Nordmalings skattesats blir högre än i Umeå som har en genomsnitt-

siffra på 32,51 kr.

Planeringsutskottet avslår den ansökan om avskrivningslån på 250 000 kr som NLP AB i Norrfors lämnat in. Företaget vill ha statligt glesbygdsskott till marknadsföring och produktion av bland annat iranska såser samt drycker. Avslaget grundas på att plu känner tveksamhet till idén och den planering av export som företaget redovisat.

Abramssons Buss AB samt Nyåkers Plåt- och bilservice får däremot sina ansökningar tillstyrkta liksom även den ansökan som avser drivmedelsförsäljning som Dannelövs livs i Nyåker lämnat in.

OWE FREDRIKSSON

• Ökar arbetsbelastning

Med färre arbetstimmar ska således vårdbiträden och undersköterskor utföra samma arbetsupp-

10,5 milj back 1994

NORDMALING (VK)
Nordmaling går 10,5 miljoner (mkr) kr back 1994. 6,5 mkr som en följd av förändrat skatteutfall och 4 mkr i verksamheten.

Som en direkt effekt kommer kommunen att få en akut likviditetskris i början av nästa år. Då ska 5 mkr återbetalas till staten. Miljoner som kommunen inte har.

- För att klara den tvingas vi tillfälligt utöka krediten i bank, säger ekonomischef Roger Selleskog.

Underskottet redovisas i kommunens budgetutfallsprognos för 1994. Det är den andra prognosen för året och pekar på ett avgjort sämre läge än den första som kom i början av sommaren.

- Då talade vi om ett underskott i storleksordningen 3 miljoner kr. Sedan dess har påfallande negativa effekter konstaterats på skattesidan. Dels har intäkterna minskat och dels har staten höjt de avgifter som kommunerna ska betala in per invånare, redovisar Selleskog.

• Utförsäkrade

Anledningen till intäktbortfallet är främst att allt fler arbetslösa blivit utförsäkrade och därmed sänkt kommunens skatteintäkter. Samtidigt har de tvingats söka socialbidrag från kommunen vilket fått kostnaden för individ- och familjeomsorgen att skjuta i höjden.

Kommunalskatten förskottsutbetalas från staten med beräk-

ning utifrån gjorda prognoser och utfall från tidigare år. I och med att Nordmaling fått in mindre kommunalskatt än vad som budgeterats blev också statens förskottsutbetalning för stor. För 1993 var summan 2,9 mkr kr och för innevarande år 2,1 mkr, det vill säga totalt 5 miljoner kr. Pengarna ska återbetalas i januari 1995.

• Höjd avgift

Dessutom får kommunen engångsutgift till staten på 1,5 mkr som en följd av den höjda avgiften per invånare i den ekonomiska regleringen. Avgiftens storlek är ändrad under året och således obudgeterad.

För att klara den ekonomiska situationen på kort sikt kommer kommunen i första hand att ta ett sedan tidigare planerat lån i slutet av året på 13 mkr. Därutöver ska den öka på sin kredit i bank för att klara inledningen på nästa år.

• Minus 4 mkr

Som nämnts ovan kommer även kommunens löpande verksamhet att kosta mer än budgeterat. Totalt beräknas underskottet bli 4 mkr. Merparten utgörs av den ovan konstaterade ökningen av kostnaden för individ- och familjeomsorg, drygt 2,8 mkr.

Roger Selleskog är klart bekymrad för framtiden. Nordmaling har en svår ekonomisk situation.

- Det gäller att få politisk förståelse för att kommunen måste minska kostnaderna. Antingen genom att spara eller sälja ut, konstaterar han.

OWE FREDRIKSSON

30 dovhjortar får skjutas

NORDMALING: Länsstyrelsen har lämnat tillstånd för jakt på dovhjort i Nordmaling.

Bredviks jaktvårdsklubb får tillstånd att skjuta sex djur, varav högst tre vuxna. Järnäs-Kräken jaktlag får tillstånd till tio djur, varav högst fem vuxna. Järnäs jaktklubb får skjuta sju djur, varav högst tre vuxna. Levar jaktklubb får också tillstånd att skjuta sju, varav högst tre vuxna.

Måste åtgärda grustäkten

NORDMALING: En maskinentreprenör i Nordmaling har fått föreläggande från länsstyrelsen att efterbehandla en grustäkt på fastigheten Levar 4:28, Nordmaling.

Senast den 10 november ska entreprenören ha åtgärdat täkten enligt de villkor som gäller för slutbesiktning. Länsstyrelsen har vid två tillfällen tidigare krävt att åtgärderna ska ske och hotar nu med vite om det inte åtgärdas.

Stabil borgerlig majoritet i Nordmalings församling

I röstetal ökade moderaterna med 25 till 188, centern minskade med 30 till 277, folkpartiet minskade med 29 till 183, kds minskade med 24 till 195 och socialdemokraterna ökade med 94 till 418.

Sett över orterna i kommunen kan konstateras att moderaterna fått sina flesta röster i Nordmaling, centern i Levar, folkpartiet i Hörnsjö, kristdemokraterna i Norrfors och socialdemokraterna i Rundvik.

OWE FREDRIKSSON

Centern är fortfarande det största enskilda borgerliga partiet med 5 mandat mot 6 vid förra valet. Därefter följer övriga tre partier, m (+1), fp (+0) och kds (-1) på vardera 4 mandat. Socialdemokraterna säkrade ytterligare ett mandat och får 8.

Totalt röstade 1 261 kommunbor varav 210 via posten. Vid förra valet deltog 1 225 vilket innebär att årets kyrkoval lockade några fler än tidigare. Det är ändå en rejäl minskning från valen 1985 och 1988 då 1 460 respektive 1 442 steg fram till valurnorna.

NORDMALING (VK)
Det blir en fortsatt stabil borgerlig majoritet inom Nordmalings församling. Moderaterna stärkte sina positioner med ett mandat, folkpartiet fick oförändrat medan centern och kristdemokraterna förlorade var sitt mandat.

Trots att socialdemokraterna ökade ett mandat kunde partiet inte rubba den klara borgerliga majoriteten.

Bygglov för bensinstation

NORDMALING: Dannelövs Livs, Nyåker, har begärt och fått bygglov för iordningställande av bensinstation, det vill säga uppställning av bensinpumpar samt dieseltank.

Bygg- och miljönämndens arbetsutskott lämnar bygglov under förutsättning att räddningschefens samt bygg- och miljöinspektörens yttrande efterlevs samt att vägverket inte har några invändningar.

Banverket får bygga tunnel

NORDMALING: Banverkets Norra region har begärt och fått bygglov för byggandet av tunnel genom Pustberget mellan Tallberg och Hörnsjö. Bygg- och miljönämnden har lämnat bygglov men med förbehåll att räddningschefens samt bygg- och miljöinspektörens yttrande ska följas.

Den planerade tunneln medger en rakare linjesträckning och därmed snabbare trafik förbi Pustberget. Redan i dag bygger banverket en tunnel genom Glödsberget vid Nyåker samt en ny bro över Öre älv.

Bilfrakt får sköta snöröjning

NORDMALING: Det blir Nordmalings bilfrakt som kommer att sköta snöröjning, plogning samt halkbekämpning i Nordmaling och Rundviks samhällen förestående vinter. Tekniska utskottet har infordrat anbud och fått två svar, dels Bilfrakt och dels vägverket.

- Vägverket var enbart intresserat av Nordmalings tätort men ändå inte av bortforsling av snö från parkeringsplatser. Det innebär i praktiken att vi enbart hade bilfrakt att räkna med, säger Östen Gustafsson, m, ordförande i tekniska utskottet, i en kommentar.

Kommunen sätter press på föreningar

NORDMALING (VK)
Nu sätter Nordmalings kommun större press på föreningar med lönebidragsanställda.

För att få maximalt bidrag måste föreningen ställa den lönebidragsanställda till kommunens förfogande närhelst den kräver detta. Ursprungsförslaget avsåg endast en (1) timme per vecka.

Det var vänstern genom Lise-Lott Olsson som fick kommunfullmäktige med sig i frågan. När riktlinjerna för bidrag till föreningar med lönebidragsanställda skulle fastställas vid gårdagens

möte väckte hon ett motförslag till 1-timmasförslaget.

– 1 timme per vecka? I dessa tider? Lise-Lott Olsson övertygade ledamöterna i fullmäktige att föreningarna är villiga att ställa upp med den lönebidragsanställda personalen utan tidsbegränsning och dessutom hävdade hon att det kommer att bli lätt att administrera.

● Utbyggd fjärrvärme

Fullmäktige beslutade även att energibolaget, NEAB, ska få investera i ytterligare en utbyggnad av fjärrvärmen. Etappen avser Kyrkogatan och omfattar både affärsfastigheter och hyreshus. Investeringen uppgår till cirka 350 000 kronor och kommer enligt redovisningen att väl tackas

av ökad intäkt genom redan kontrakterad anslutning.

Socialisten John-Erik Nylander var ändå inte nöjd:

– Det är synd att vi inte har maktmedel att tvångsansluta alla fastigheter efter de gator där vi bygger ut fjärrvärmen, förklarade han sin ståndpunkt.

● Tackade för samarbete

Mötet blev det sista på minst fyra år som leddes av den borgerliga majoriteten. Bengt Gunnarsson, fullmäktiges ordförande, tackade för gott samarbete under mandatperioden och fick även ett motsvarande tack av sin vice, Lasse Eriksson, som förväntas överta ansvaret för klubban i det nya.

OWE FREDRIKSSON

S vill subventionera hyror i stiftelsehus

NORDMALING (VK)

– Sänk hyrorna i kommunala hyreshus och täck hyresförlusten med skatte-medel!

Det är kontentan av den motion som socialdemokraterna i Nordmaling lämnat till fullmäktige.

Socialdemokraterna vill att kommunens bostadsstiftelse, Nordmalingshus, ska få konkurrera med de privata hyresvärdarna genom att skattesubventionera hyrorna. I dag har stiftelsen ansvaret för bland annat Drakenfastigheterna som kommunen tvingades överta på grund av ett alltför välvilligt borgensåtagande. Merparten av de 50 lägenheterna är uppenbarligen fortfarande outhyrda. Det vill socialdemokraterna råda bot på genom att införa subventionerade hyror.

● Öronmärkas

Motionen ger i sin bakgrund intryck av att hyresrabatterna ska

öronmärkas för bostadssökande ungdom som i dag inte har råd att hyra egna lägenheter på grund av höga hyror. I att-satserna till förslaget innefattas däremot samtliga hyresgäster och även samtliga lägenheter, således även de redan uthyrda.

Ordagrant lyder det på följande sätt:

”Vi socialdemokrater vill därför

– att hyresrabatter införs i de kommunala bostäderna (Stiftelsen Nordmalingshus).

– att ungdomars bostadssituation prioriteras.”

● ”Självmod!”

– Att rabattera samtliga hyreslägenheter innebär självmod för stiftelsen. Redan i dag sker en dold subvention som en följd av alltför låg avskrivning. Sänks hyran på redan uthyrda lägenheter knäcks stiftelsens ekonomi totalt! Det säger Per-Lennart Björklund, ordförande i Stiftelsen Nordmalingshus.

Han menar att den subvention som redan införts i Håknäs,

Hörnsjö och på vissa lägenheter i Rundvik är fullt tillräcklig.

– I Nordmaling har vi allt uthyrt i det gamla beståndet så varför ska vi sänka ytterligare i dessa hus? undrar han spontant.

● Ingen efterfrågan

Inte ens Draken-husen vill han subventionera. Det finns i dag ingen efterfrågan på lägenheter och en sänkning av hyran i de tomma husen får enligt hans uppfattning endast till följd en överströmning från övriga stiftelsefastigheter.

– Även det kommer att ta död på stiftelsen. I dag täcks hyresförlusterna i Draken-husen av samtliga kommunbor genom ett underskottsavtal med kommunen. Står däremot en enda lägenhet i övriga stiftelsebeståndet tom slås den förlusten enbart ut på andra hyresgäster med höjd hyra som följd.

OWE FREDRIKSSON

80 års stadig förankring i jord- och skogsbruket

94-10-26

□ Han började arbeta som liten grabb genom att hjälpa till i ladugården och i jordbruket. Som yngling fortsatte han sedan att ta allt större ansvar för hemgården för att så småningom överta hela ansvaret i mitten av 40-talet.

Arbete har varit det mest självklara i Erling Petterssons liv och att han i morgon fyller 80 år har inte förändrat något.

Fortfarande stiger han upp redan vid sextiden och det är knappt dagarna räcker till för allt som ska hinnas med.

● Gedigen skogskar!

Det är i skogen Erling Pettersson, Ledusjö, Nordmaling, trivs bäst. Så har det varit sen ungdomsåren. Skogsarbete, hästar och traktorer med arbete långt ut på kvällen har varit så självklart att varken han eller hustru Sonja någonsin funderat över det.

– Jag har haft tur med hälsan. Har knappt varit sjuk i hela mitt liv, konstaterar han.

Han är född och uppvuxen på en av byns vackrast belägna platser, på sluttningen ovanför sjön som gett byn dess namn. Ett stort stilfullt hus samt ladugård vittnar om att jordbruket varit framgångsrikt.

● Gammal släktgård

– Fastigheten har varit i släktens ägo sedan början på 1600-talet. Vi har haft så vi klarat oss, konstaterar han på sitt lite tystlåtna och ödmjuka sätt. Stora ord om sin egen person ligger inte för Erling Pettersson.

De var fyra barn i familjen varav Erling var yngst i skaran som förutom av honom själv bestod av tre systrar. Folkskolan gick han i grannbyn, Baggård, och sin hustru, Sonja, fann han "på cykel- och sparkavstånd" i Djupsjö.

Två döttrar har de varav den ena tillsammans med sin man

● Erling Pettersson, Ledusjö, fyller 80 i morgon. Arbetet och älgjakt har alltid varit och utgör fortfarande två viktiga ingredienser i hans liv.

numera står som ägare till fastigheten.

Som nämndes i inledningen är arbete något fullständigt självklart för jubilaren. Var och varannan dag är han i skogen och hugger ved och i sommar har alla hjälpts åt med skogsplantering.

● Avkopplande jakt

Egentligen är det bara under älgjakten han unnar sig några dagars stillasittande.

Lite tankfull blir han när älgjakten kommer på tal. Vart älg-

stammen "är på väg" är inte lätt att sja om men det glädjer honom att den inte är lika liten som när han var ung.

– Det kunde verkligen vara ont om älg förr i tiden. Men hur det var brukade vi alltid finna något djur ner mot gränsen till prästbordsmarken, minns han.

Älgjakten är fortfarande en av höstens höjdpunkter. Årets jakt är redan avslutad och Erling Pettersson har inga planer på att avstå från nästa års.

TEXT OCH FOTO:
OWE FREDRIKSSON

Inbrott ledde polisen till hembrännare

NORDMALING (VK)
Nordmalingspolisen har avslöjat två yngre män som sysslat med hembränning med avancerad utrustning. Upprinnelsen var en utredning om inbrott och stöld och förutom att den klarades upp avslöjades även ytterligare brott utöver hembränningen.

Totalt är fyra personer misstänkta för inblandning.

Natten mot torsdagen begicks ett inbrott i en restaurang i centrala Nordmaling. Bytet blev mat, sprit och cigaretter till ett värde av 4 000-5 000 kr.

Tjuvarna hade tagit sig in i lokalen via ett krossat fönster och i samband med det lämnat vissa spår efter sig. Dessa spår ledde misstankarna till en viss person och efter spaningsarbete kunde två gärningsmän gripas. De har även erkänt och delar av stöldgodset har återbördats till restaurangen.

De båda männen är i 25-årsåldern och sedan tidigare kända av polisen.

● Utredningen svällde

Men avslöjandena stannade inte vid mat och cigaretter. I samband med att de två männen greps i en tredje persons lägenhet hittades även stöldgods från ett annat inbrott och vid den efterföljande husrannsakan i ytterligare en lä-

● Nordmalingspolisen har avslöjat en grupp yngre män, i samma umgängeskrets, som sysslat med både inbrott och hembränning. FOTO: OWE FREDRIKSSON

genhet uppdagades hembränningsutrustning, dels avsedd för egen brygd och dels för rening av alkoholblandat rengöringsmedel.

Den ursprungliga utredningen av ett inbrott svällde således till att även omfatta ytterligare ett inbrott samt även hembränningsutrustning. Ett bra "kap" för polisen således?

– Ja, det här var bra. Vi har fått tips och haft misstankar om hembränning i vissa lägenheter här i Nordmaling men inte haft tillräckliga bevis för husrannsakan. Det

var bra att vi via inbrottet kunde gå vidare, säger Tomas Eriksson vid nordmalingspolisen.

Även om polisen redan kunnat knyta fyra personer till brotten utesluter den inte de kommande förhören kan leda till ytterligare avslöjanden. Hur stor mängd sprit som tillverkats samt i vilken omfattning den sålts är ännu oklart. Likaså vilka som varit köpare men det finns misstankar om att många ungdomar stått på kundlistan.

OWE FREDRIKSSON

Jaktlag får extrapott av älg

NORDMALING: Jaktlagen öster om E4 inom Nordmalings jaktvårdsrets har fått 40 årskalvar samt 10 vuxna hondjur i en gemensam extrapott efter ett beslut i länsstyrelsen. Beslutet följer länsstyrelsens förslag.

Fördelningen av älgarna kommer att ske efter ansökan. De licensområden som kan komma ifråga för tilldelning ur potten bör ha fällt större delen av tidigare tilldelade djur, konstaterar länsstyrelsen som i övrigt överläter till jaktvårdsretsen att fördela kalvarna mellan älgjaktlagen.

Beträffande de vuxna hondjuren kommer kretsen att fungera som remissinstans och tillsammans med eget yttrande skicka ansökningarna vidare till länsstyrelsen för beslut.

Tjur smet från slaktbilen

NORDMALING: En annorlunda tjurjakt blev det i älgskogarna kring Levar under onsdagens förmiddag. En tjur smet från slakteribilen i samband med lastning och försvann ut i skogen. Sedan ett mindre uppbåd av vapenutrustade jägare smugit i väg i samma riktning ändade ändå tjurens liv, om än i en mer naturnära miljö.

Det var i går morse som en tjur från en kreatursbesättning i Levar skulle köras till slakt. I samband med lastningen avvek emellertid tjuren från platsen och visade även en viss aggression när ägaren närmade sig. Resultatet blev att några vana älgjägare kallades till området och avlivade tjuren.

"Ica gör inte fel i Håknäs"

NORDMALING: Konkurrensverket anser inte att Ica Partihandel gör något fel när företaget inte vill leverera varor till Håknäs handel. Det är affärens nya innehavare, Kristina Thorneus, som anmält Ica för leveransvägran och brott mot konkurrensbestämmelserna sedan Ica beslutat att affären inte får medlemskap och därmed inga leveranser från Ica.

Men Kristina Thorneus har möjlighet att skaffa varor från annat håll, säger nu konkurrensverket. Det innebär att hon och affären i Håknäs inte hindras från att bedriva handel.